

سر مقاله

بحران چندبعدی آب

ادامه از صفحه ۱

در چالش آب آما، با وجود هشدارهای متخصصان از ۳۰ سال گذشته توسعه صنعتی، افزایش شهرنشینی و تغییرات اقلیمی بر خود جمعی تاریخی ایرانیان غلبه کرده است. لراک جمعی مخوش ما را به افق متریکی نرسانده و نبود توسعه سازوکارهای مشارکت جمعی، حداقل تلاش‌ها را نیز به الگوهای موفق و قابل تکرار تبدیل نکرده است.

به روایت کارگران از سازمان جهانی هواشناسی، ۱۱ سال گذشته از ۲۰۱۵ تاکنون، گرم‌ترین ۱۱ سال تاریخ بوده‌اند. سال‌های ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵ گرم‌ترین سه سال تاریخ طی ۱۷۶ سال اخیر بوده‌اند. سال‌های ۲۰۲۴ تاکنون، بیشترین میزان بارندگی در رتبه نخست جهانی طبیعی را از سال ۱۹۵۰ تاکنون داشته و با از دست رفتن حدود ۳۵۰ میلیارد تن یخ موجب بالا آمدن سطح دریاها شده است. اکنون زمین به هدف ۱۵ درجه‌ای توافق پاریس «حتی‌ثوبیا غیرممکن» شده است. به تعبیر دیوید آنتیرو، مانه در آستانه که در میانه وضعیت اضطراری تغییرات اقلیمی هستیم.

در ایران، اما به نظر می‌رسد گفتگوها در مواجهه با موضوع تاریخی کبابی سرزمینی، نه تنها به اجماع وفاق مشترک نرسیده، بلکه به دلیل میل رایج برای سانسازی مساله با محدودیت‌هایی به راه‌حلی کوتاه‌مدت، نشت آزار آرزین تشدید کرده است. مثلاً در نگاه اقتصادی، اصلاح قیمت‌گذاری انرژی برای تنظیم‌گری مصرف آب با تخصیص موقت حدود یک میلیارد مترمکعب آب کشاورزی صرف آن‌ها نگران به بخش شرب و جایگزینی آن با پاره‌پاره پیشنهاد می‌شود. اما شوک سیاست‌های قیمتی بر اشتغال، عدالت اجتماعی، تصمیم به مهاجرت، برهم خوردن توازن بازار کار، جنبه‌های امنیتی در مناطق کم‌برخوردار، نابرابری دولت در به کارگیری سریع و موثر ابزارهای شوکی و تنبیهی بر مدیریت مصرف و نرخ پایین نفوذ فناوری در کشاورزی، اغلب نادیده گرفته می‌شود. با در نگاه فزاینده، بازرگانی و تصفیه ۲۲ میلیارد مترمکعب بساب تولیدی که کمتر از یک‌چهارم آن تصفیه می‌شود یا به کارگیری فناوری‌های کشت گلخانه‌ای تا هیاهوی بهرپوری، بشر یا جایگزینی سلفه‌های کیمیاگری مصرف انرژی و کولرهای بسیار بر مصرف آب، به عنوان فرصت‌هایی ساده و قابل اجرا معرفی می‌شوند. اما همان‌قدر، دربار تجربه‌های خسارت‌ناک تکرار فناوری‌های حفر چاه و سانسازی تا هیاهوی مستدبانه یا به آرزف یا کارهای فناوری‌های کشاورزی و اثر آن بر افزایش سطح زیر کشت یا توسعه سامانه‌های بازرگانی آب و کاهش بار کشت آب به زمین و آسیب‌های جبران‌ناپذیر به سفره‌های زیرزمینی تشدید و فرونشست کمتر به بحث می‌شود.

از جسته‌سامه‌های امنیت غذایی و مناظرش نرم‌ترکز بر تولید گوشت قرمز که در کیلوگرم آن ۱۵ تن آب مصرف می‌کند و دام‌های مولد از صنعت دام خارج می‌کند، تا ناهای که اجماعی بر آنها وجود ندارد. عمل جامعی فناوری‌های آب‌پیشین آن‌ها و همگامی با تعیین آب، همگامی سامانه‌های آب از یک موقعیت پیچیده‌مانده که نهایتاً به بی‌اعتنایی نسبت به حکمرانی در ایران افزوده‌اند. به این بفرزاید نهاد منابع و واقعیت‌های خوارشار تکثیر فناوری‌های حفر چاه که از آب درآمدزایی می‌کند و همزمان تصدیع کامل مصرف هم‌سان با آن ورود بی‌قابطه شرکت‌های مشاوره خصوصی در تصمیم‌گیری‌های ملی که نهایتاً اجاره‌های ممکن را هم خنثی می‌کنند. چنین گفتگو‌هایی اجماعی نمی‌آفریند، بلکه با ناهای مکرر و از رویای متعوب، اجرای استادی مثل سند امنیت غذایی را هم کند مانع‌گردد. در چنین بستری، مخاطب عمومی وقتی می‌شنود که ۹۶ درصد منابع آب کشاورزی در مصرف می‌کند که صد برابر هم‌رسان منابع آب تجدیدنظر دارد، چگونه باید تصمیم به تغییر رفتار مصرفی بگیرد؟ قلمرو تعامل بخشی به بازاریابی متعوب، متنقانی و پیچیده مدیریت منابع آب کی‌جاست؟ گزار به سبکی از مدیریت منابع که قادر باشد در مقیاس بالا سیاست‌های شوکی سامانه‌های بازرگانی آب را با تعامل پرورش و افزایش تکثیر کند، آب‌پیشین کارها را برعکس در زمینه تعیین آب جنوب کشور جامعی کند و بپذیرد که راجل کوتاه‌مدت و ساندی برای این مساله وجود ندارد و با مساله‌های چندبعدی، پیچیده، متنطق در گذر زمان و با نقاد منابع شدید، تعامل، رهبر است، از چه نقطه‌ای آغاز می‌شود؟

نقطه کلونی حل این مساله ایجاد ظرفیت نهادهای چندبندی است که هوشمند و داده‌محور عمل کند و همزمان تعریف صورت‌مساله را در نظر گرفتن اقتضات بومی و ملی و قابلیت به روزرسانی مستمر، شناسایی و اولویت‌بندی راجل‌های چندگانه و توان ابداع افعال عمومی و اجماع‌توانی داشته باشد. نقطه تعامل تصمیمات کوتاه‌مدت و بلندمدت را بپاید. نظام داده‌محور بی‌سازن که نتایج‌های آماری قبلی در تولید و مصرف و واردات محصولات کشاورزی را بر طرف و به‌تفصیل برای سیاست‌های جدید تبدیل کند. چنین مرکزی باید بین‌نسلی بودن کالای آب را بازتعریف کند، تاب‌آوری سرزمینی را اولویت دهد و تکلیف دولت را برای تصمیم‌گیری روشن کند. نباید گفتگو، مشارکت‌ناپذیری ملی و زیست‌بوم‌ساز باشد. تضاد منافع ناشی از توسعه، به اندازه کافی چابک و یادگیرنده باشد. در بستر چنین مرکزی، گفتگو‌هایی ملی می‌تواند به تصمیم‌های دقیق و پایدار منجر شوند. در غیر این صورت، نشتت، یأس، بی‌زمانگی و چشم‌پوشی صرف به آسمان را باید انتظار داشته باشیم. سه سال‌های پیش رو ما با دره‌نیت‌نگی سیاست‌های صنعتی، سبزی، چالش‌های جدی‌تری پیش‌روی ما باز خواهد کرد که باید از امروز برای آنها چاره‌ای اندیشید. نظام سیاست‌گذاری ما باید قادر باشد نقش تحرکات کشاورزی، همسایه در تغییرات اقلیمی و اثر آن بر موقعیت منابع آب ایران را به‌قدرت رصد کند. طبق وضعیت جهانی، با برخی سناریوها امکان گرم شدن زمین تا ۲۰ درجه تا سال ۲۰۵۰ وجود دارد. این یعنی طی سال‌های آینده با تحولاتی ظلم در صنعت و کشاورزی ایران مواجه خواهیم بود و نیازمند تسلی مسوول و فعال هستیم که هم‌راه این تحولات باشد. پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۶۱، هر سال بین ۷۰۰ هزار تا ۲۰۰ میلیون میلیون روز کاری بحالی موهبتی شنیدنی و مکرر گرما از دست برود. مدل‌سازها نشان می‌دهد بخش کشاورزی در آینده بیشترین آسیب‌منفی را از تغییرات اقلیمی خواهد دید. در سراسر جهان، آگاهی رو به افزایش دربار ضرورت گذار اقتصادی برای مدیریت پدیده‌های اجتناب‌ناپذیر تغییرات اقلیمی و کاهش ریسک‌های آینده وجود دارد. بسیاری از کشورها همچنین در پی بهره‌برداری از فرصت‌های اقتصادی این گذار هستند. این جدی‌ترین و قوی‌ترین تجربه نهادسازی جدید در دوره هوش مصنوعی در ایران است که به نظر نگارنده، با به کارگیری تجربیات جهانی و بهره‌گیری از مشاوران بین‌المللی تحقق آن ممکن خواهد بود.

محسن عسکری
دانشجوی دکتری امنیت ملی و محیط زیست دانشگاه سیدنی
Alborz.payam@gmail.com

رهبر انقلاب در دیدار با مباحث تبیین کردند

لزوم تغییر آرایش رسانه‌های در برابر دشمن

رهبر انقلاب در دیدار با هزاران نفر از مباحث و ستایش‌گران اهل بیت (ع) بر لزوم تغییر آرایش تبلیغاتی و رسانه‌ای در برابر تلاش دشمن برای تسخیر دل‌ها و مغزها تأکید کردند.

به گزارش پیام آشناسنا، ایران اسلامی در سالروز میلاد پر برکت حضرت فاطمه زهرا (س)، سراسر نور و سرور و شادمانی بود. به همین مناسبت در حسینیه امام خمینی (ره) نیز در حضور رهبر انقلاب اسلامی و هزاران نفر از محبان اهل بیت (ع)، مراسم پر شور و صمیمانه‌ای برگزار شد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این مراسم که حدود سه ساعت طول کشید، با تیریک ولادت حضرت صدیقه طاهره (س) گفتند: مردم ایران با مقاومت ملی، تلاش‌های مستمر دشمن برای تغییر «هویت دینی، تاریخی و فرهنگی» این ملت را ناکام گذاشته‌اند و امروز نیز ضمن ضرورت آرایش یافتن صحیح دفاعی و هجومی در مقابل فعالیت تبلیغاتی و رسانه‌ای دشمن برای حمله به «مغزها» دل‌ها و پاره‌ها، ایران عزیز با وجود مشکلات و کمبودهای موجود در سراسر کشور، به حرکت روی به جلوی خود ادامه می‌دهد.

رهبر انقلاب با گرامیداشت تقارن ولادت امام خمینی (ره) با میلاد حضرت فاطمه زهرا (س)، فضائل و مناقب پلوی دو عالم را فراتر از فهم و درک بشر خواندند و افزودند: با این همه باید فاطمی بود و از آن پلوی اسوه در همه جهات از جمله مدل‌های عدالت‌خواهی، جهاد تبیین، همسرداری، فرزندپروری و دیگر زمینه‌ها پیروی کرد.

ایشان، مداحی را پدیده‌ای بسیار تأثیرگذار برشمردند و افزودند: لازم است با تحقیق و پژوهش به عمق‌های این عقیقت و سبب‌شناسی و جستجوی راه‌های تقویت و تکامل یابد. مختلف‌ترین پدیده‌های حیرت‌انگیز برداخت. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به حرکت رویه جلوی مداحی نسبت به گذشته، مداحی را از پایه‌های ادبیات مقاومت خواندند و افزودند: هر فکری و امری در صورت نداشتن

ادبیات متناسب، به تدریج از بین می‌رود و مداحی و هیأت، امروز با تدوین، گسترش و انتقال ادبیات مقاومت، این ضرورت بسیار اساسی را تقویت می‌کند.

رهبر انقلاب «مقاومت ملی» را «تاب‌آوری» و ایستادگی در مقابل انواع فشارهای سلطه‌گران» تعریف کردند و افزودند: گاهی فشار، نظامی است؛ مانند آنچه ملت در دفاع مقدس دید و در ماه‌های گذشته نوجوانان و جوانان هم مشاهده کردند- گاهی هم فشار اقتصادی یا رسانه‌ای و فرهنگی و سیاسی است.

رهبر انقلاب، هوچی‌گری و جوسازی عوامل رسانه‌ای و مقامات سیاسی نظامی غرب را نشانه فشار تبلیغی دشمن خواندند و گفتند: هدف فشارهای مختلف نظام سلطه بر ملت‌ها و در رأس آنها ملت ایران، گاهی توسعه‌طلبی سرزمینی است؛ مانند آنچه امروز دولت آمریکا در آمریکا لاین انجام می‌دهد.

ایشان افزودند: گاهی نیز تسلط بر منابع زیرزمینی هدف است و برخی مواقع هم تغییر سبک زندگی و مهمتر از همه، «تعبیر هویتی»، هدف اصلی فشارهای سلطه‌گران است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به قدمت بیش از صد ساله تلاش‌های زورگویان جهانی برای تغییر هویت «دینی، تاریخی و فرهنگی» ملت ایران، گفتند: انقلاب اسلامی همه آن کارها را بی‌نتیجه گناشت و در دهه‌های اخیر نیز، ملت یا تسلیم‌ناپذیری و

کاهش بودجه فرهنگی تهدید جدی برای نسل های آینده است

کاهش بودجه فرهنگی تهدید جدی برای نسل های آینده است. تولید معنایی هر حرکت می‌کند، نگاه ما همچنان سخت‌افزاری و پروژه محور است. نماینده مردم سلوچیلان، نظار آباد، طالقان و چهارباغ در ادامه تأکید کرد: بخش قابل توجهی از بودجه کشور در سبک‌های زیسان‌ده، سازوکارهای معیوب و ساختارهای خصولتی تلف می‌شود، اما به‌محض بیرون‌ریز چالش‌های بودجه‌ای می‌شود، طبق پیشنهادی داشته‌ایم که ارائه می‌شود کوچک کردن فرهنگ است و این نگاه، بیش از آنکه اقتصادی باشد، از ضعف در فهم کارکردهای فرهنگ‌نشی می‌شود. جدای افزود: اگر تنها بخش کوچکی از منابع هدررفته به حوزه فرهنگ منتقل شود، دهها پروژه راهبردی می‌تواند فعال شود و قدرت نرم

نماینده مردم الیز در مجلس شورای اسلامی گفت: ضربه به فرهنگ، ضربه به آینده است؛ هیچ کشوری با تضعیف قدرت نرم خود مسیر پیشرفت را طی نکرده است.

به گزارش پیام آشناسنا به نقل از مهر، علی حدادی بیان اینکه سهم فرهنگ در بودجه کل کشور به‌رحمت به ۲۵ درصد می‌رسد و طی سال‌های اخیر نیز روندی کاهش داشته، اظهار داشت: این وضعیت نشان می‌دهد که فرهنگ هنوز در جایگاه واقعی خود یعنی سرمایه استراتژیک ملی دیده نمی‌شود. وی در ادامه افزود: به تعبیر دیگر، در حالی که جهان پر محور سرمایه‌آسانی، هویت اجتماعی

کاهش بودجه فرهنگی تهدید جدی برای نسل های آینده است. تولید معنایی هر حرکت می‌کند، نگاه ما همچنان سخت‌افزاری و پروژه محور است. نماینده مردم سلوچیلان، نظار آباد، طالقان و چهارباغ در ادامه تأکید کرد: بخش قابل توجهی از بودجه کشور در سبک‌های زیسان‌ده، سازوکارهای معیوب و ساختارهای خصولتی تلف می‌شود، اما به‌محض بیرون‌ریز چالش‌های بودجه‌ای می‌شود، طبق پیشنهادی داشته‌ایم که ارائه می‌شود کوچک کردن فرهنگ است و این نگاه، بیش از آنکه اقتصادی باشد، از ضعف در فهم کارکردهای فرهنگ‌نشی می‌شود. جدای افزود: اگر تنها بخش کوچکی از منابع هدررفته به حوزه فرهنگ منتقل شود، دهها پروژه راهبردی می‌تواند فعال شود و قدرت نرم

حاشیه‌ای جبهه‌ها قرار دارند. ایشان شناخت اهداف و «آرایش دشمن» را ضروری برشمردند و گفتند: مانند جبهه نظامی، در این درگیری تبلیغاتی و رسانه‌ای نیز باید آرایش خود را متناسب نظم و طرح و هدف دشمن تعریف و بر نقاطی متمرکز شویم که او هدف گرفته است، یعنی «معارف اسلامی، شیعی و انقلابی».

رهبر انقلاب، ایستادگی در مقابل جنگ تبلیغاتی و رسانه‌ای غرب را دشوار اما کاملاً ممکن دانستند و گفتند: در این مسیر، مداحان، هیأت‌ها را به کانون پایبندی به ارزش‌های انقلاب تبدیل کنند و با قدرتی از اقبال نسل جوان به مداحی و هیأت این نسل عزیز را در مقابل اهداف دشمن لوج و خبیث و دارای امکانات، مضمون نمایند.

رهبر انقلاب سخنانشان را با چند توصیه به مداحان تکمیل کردند: تبیین معارف دینی و معارف میراثی با تکیه و استناد به زندگی همه ائمه هدی (ع)، حمله به نقاط ضعف دشمن به موازات دفاع موثر در مقابل شبه‌افزینی‌های او، تبیین مفاهیم قرآنی، در عرصه‌های مختلف «فکری، اجتماعی، سیاسی و چگونگی رویارویی با دشمن» از مهم‌ترین این توصیه‌ها بود.

ایشان تأکید یک نوحه خوش‌ساخت و خوش‌مضمون را گاهی بیشتر از چند منبر و سخنرانی خواندند و گفتند: مداحان مراقب باشند آهنگ‌ها و فرهنگ دوران طاغوت در مجالس و محافل آنها را پیدا نکند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پایان سخنانشان با اشاره به سخنان یکی از مداحان درباره مشکل گرد و غبار خوزستان گفتند: این، از جمله کوچک‌ترین مشکلات است و کمبودها و مشکلات در سراسر کشور زیاد است اما ملت روز به روز با ایستادگی، صدف و صفا و خیرخواهی و عدالت خواهی، برای اسلام و ایران آسرو و قدرت ایضاً می‌کند و به توفیق الهی، کشور در حال حرکت، تلاش و پیشرفت است.

در ابتدای این دیدار یازده نفر از ستایشگران اهل بیت (ع) به شعرخوانی و مدیحه‌سرایی پرداختند.

فعال‌سازی نهادهای محلی و مردمی و توسعه زیرساخت‌های فرهنگی که این موارد هزینه نیست، بلکه سرمایه‌گذاری بلندمدت برای کشور است. وی تصریح کرد: کاهش بودجه فرهنگی نه صرفه‌جویی است و نه راهکار مقابله با کسری؛ بلکه کاستن از آینده و امنیت اجتماعی کشور، نشت سرمایه مردم شهرستان‌های سلوچیلان، نظار آباد، طالقان و چهارباغ در خانم بیان اینکه اگر فرهنگ ضعیف شود، هیچ بخشی حتی اقتصادی و دفاعی در امان نخواهد بود، گفت: آینده ایران به قدرت نرم آن گره‌خورده است و این قدرت بدون توجه جدی به فرهنگ قابل حفظ نیست.

ایران خشک شد. از بس که آب ندارد.